

Layihənin istiqaməti:
"İctimai və dövlət maraqları"

"Limanlar", "Saçlarına gül düzüm", "Uzaq yaşıl ada", "Kəpənək", "Bir axşam", "Dayan, zaman", "Gəlmədi", "Çiçək kimi"... Bu mahnıların adı çəkilən, musiqisi səslənən kimi yada ifaçısı düşür - Mirzə Babayev. Hamının "Mirzə dayı" deyə əzizlədiyi müğənni. Şirin səslə, özünəməxsus üslubla ifa etdiyi mahnılar, dinləyicilərin yaddaşına ömürlük yazılıb.

Səsi və ifaçılıq məhərəti ilə öz orijinal üslubunu yaradan müğənninin ifa etdiyi mahnılar təkəcə radionun Qızıl Fondunda deyil, ən əsası, insanların qəlbində, yaddaşında yaşayır. Mirzə dayı ömrünün sonuna qədər səhnədə olan nadir sənətkarlardandır. Musiqisevərlə hər görüşü böyük bir bayram idi. Müğənninin oxuduğu mahnılar demək olar ki, yalnız onun adı ilə bağlı idi. "Mirzə dayının mahnıları" deyimi vardı dinləyicilər arasında. Və bu deyim bu gün də yaşayır...

Mirzə Babayev Azərbaycan estrada musiqisinin banilərindəndir. İlk ixtisası memarlıq olub. Azərbaycan Memarlar İttifaqının üzvü idi. Bakı şəhərində, Gəncədə, Sumqayıtda, Mingəçevirdə və başqa şəhər və rayonlarda onun layihəsi əsasında binalar tikilib. O, hətta bir sıra muzeylərin layihə müəllifi kimi tanınıb. Ancaq günlərin birində müğənniliyi memarlığına üstün gəlib. Bu sənəti ilə adını Azərbaycanın musiqi tarixinə, dinləyicilərinin isə könlünə əbədi yazdıra bilib. Mirzə Babayevin ifaçılıq məhərəti Azərbaycan vokal sənətinin tarixində özünəməxsusluğu ilə seçilən yaradıcılıq məktəbidir. Bu məktəb neçə-neçə sənətkarın yetişib püxtələşməsinə müstəsna rol oynayıb.

500-DƏN ARTIQ MAHNI

Müğənnilik fəaliyyətinə 40-cı illərin əvvəlində müharibədən qayıdan zaman - görkəmli bəstəkar Tofiq Quliyevin rəhbərlik etdiyi caz orkestrində başlayıb Mirzə Babayev. 1948-ci ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasına, məşhur müğənni Bülbülün sinfinə daxil olub. 1953-cü ildə təhsilini başa vuran istedadlı müğənni vokal sənətinin inceliklərinə yiyələnib. Ürəyətımlı səsi, fərqli ifa tərzı, dərin musiqi duyumu və yüksək səhnə mədəniyyəti ilə qısa müddətdə tamaşaçıların sevgisini qazanıb.

M.Babayev müxtəlif illərdə Azərbaycan Dövlət Televiziya və Radio Verilişləri Ko-

"Kimlər gəldi, kimlər getdi..."

Onun müğənniliyi ilə aktyorluğu ahəngdarlıq təşkil edirdi

mitəsinin estrada orkestrində, Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında, Azərbaycan Dövlət Konsert Birliyində çalışıb. Azərbaycan bəstəkarlarının 500-dən artıq mahnısı onun ifasında əbədi dinləyici məhəbbəti qazanıb. Görkəmli estrada ifaçısının Tofiq Quliyev, Emin Sabitoğlu, Rauf Hacıyev və digər bəstəkarlarla birgə yaratdığı mahnılar musiqi mədəniyyətimizin parlaq incilərindəndir. Müğənninin ifasında xarici ölkə xalqlarının mahnıları da gözəl səslənib. 60-cı illərdə bir çox ölkələrdə çıxış edən M.Babayevin repertuarında çoxsaylı fran-

baycan kinosunda onun yaratdığı rolların özünəməxsus gözəlliyi var. Bu rolların epizodik və yaxud böyük həcmli olmasının onun üçün o qədər də fərqi yox idi. Mirzə Babayev yaratdığı obrazı duyur, öz içindən keçirir və tamaşaçıya onu bütöv xarakter kimi təqdim edirdi. Onun müxtəlif vaxtlarda çəkildiyi filmlər müğənninin xalq arasında daha çox sevirilib. Mirzə Babayev "O olmasın, bu olsun" filmində Məşədi İbadın mahnılarını oxuyub. "Onu bağışlamaq olarmı?" filmində Tərlanın mahnısı da onun ifasında səslənib. Mirzə Babayev aktyor-müğənni idi. O, ifa etdiyi mahnının bütöv obrazını yaradırdı. Mahnıları oynaq və şirin idi. Bu gün də dinləyici bu nəğmələri eşidəndə qəlbini nikbin bir ruh bürüyür.

M.Babayevin "Dərviş Parisi partladır"da Məstəli şah obrazı tamaşaçıların yaxşı yadındadır. Rejissor Kamil Rüstəmbəyovun bu filmində aktyor çox orijinal bir obraz yaradıb. Hətta bu vaxta kimi Məstəli şahın teatrda ifaçılarından da çox yadda qalan olub. Mirzə Babayevin artistizminə nikbin bir ruh hakim idi. O çox vaxt, hətta yaşlı dövründə də gənclərlə səhnəyə çıxmağı xoşlayır, şux zarafatları ilə zaldaki tamaşaçıları ələ ala bilirdi. Bu əhval-ruhiyyə ki-

sız və italyan mahnıları da yer alıb. O mahnıların, demək olar ki, hamısının sözləri, not dəftəri hazırda müğənninin evində saxlanılır. Mahnılar isə "Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (AzTV) "Qızıl fondu"nda qorunur. Müğənni, Mirzə Ələkbər Sabirin sözlərinə yazılmış mahnıları xüsusi şövqlə oxuyub.

ÖZÜNƏMƏXSUS ROLLAR

Mirzə Babayevin yaradıcılığında aktyorluq fəaliyyəti də mühüm yer tutur. O, 30-dan artıq filmə rol alıb. Azərbaycan kinosunun inciləri sayılan "Alma almaya bənzer", "Aygün", "Ayrılıq bir dənizmiş", "Bəyin oğurlanması", "De ki mənı sevir-sən", "Dəli Kür", "Dərvuş Parisi partladır", "Əzablı yollar", "Gün keçdi", "Qəm pəncərəsi", "Kölgələr sürünür", "Qaraca qız", "Telefonçu qız", "Qorxma, mən sənınləyem" kimi filmlərdə yadda qalan rollar oynayıb. Filmlərdə qəlblərə nüfuz edən mahnılar ifa edib. Azər-

nodakı rollarına da hopmuşdu. Onunla işləyən rejissorlar "Mirzə müəllimlə işləyəndə heç yorulmaq bilmirdik" deyirdilər: "Çəkiliş meydançasında ələ əhval-ruhiyyə yaradırdı ki, hamı məmnun qalırdı. Ekranda görünməsi ilə tamaşaçının ovqatına tamam yeni bir ruh getirirdi. Bir sözlə, o yaratdığı obrazın əsl memarına çevrilirdi. Hər dəfə isə obrazlarına şirin, məlahətli mahnıları ilə özgə bir ovqat verirdi. Bizim kinoda Mirzə müəllim qədər mahnı ifa edən ikinci bir müğənni, demək olar ki, yoxdur. Onun müğənniliyi ilə aktyorluğu ahəngdarlıq təşkil edirdi".

"130 İL YAŞAYACAĞAM..."

Sənət dostları, onunla bir məclisdə olan, onu yaxından tanıyan insanların dilindən isə yalnız bu sözləri eşitmək olur: "Mirzə Babayev çox gözəl insan idi. Müğənnilərə məsləhətlər verirdi. Maraqlı söhbətlər edirdi. Baxmayaraq ki, müğənni idi, aktyor kimi də gözəl obrazlar canlandırır. Onun ən böyük üstünlüyü səmimi olmağı idi" - deyə xatırlayırlar.

Xalq artisti Hacı İsmayılov xatirəsində Mirzə Babayevlə birgə iştirak etdiyi ad günü məclisini belə yada salır: "Yeniyyətli-yim içərişəhərdə keçib. Tez-tez Filarmoni-

yada Oqtay Ağayevin, Mirzə Babayevin konsertlərinə baxırdım. Mirzə Babayev o vaxtdan yadımdadır. 1950-1960-cı illər olardı. Mən təsəvvür etməzdim ki, o, məşhur müğənni olacaq. İş ələ getirdi ki, "Kino klubda görüş" verilişində onunla görüşdük. O, bizim daimi iştirakçılarımızdan birinə çevrildi. Ağbırçayımız Nəsimə Zeynalova da verilişdə iştirak edirdi. Nəsimə xanım yanına aktyor Telman Zeynalovu, Mirzə Babayev də mənı çağırırdı. Deyirdi: "Hacışka, gəl, sən mənı yanımda otur. "Ad günü" filminə çəkildəndə Rasim Ocaqovun da ad günü idi. Mənı də ad günü məclisinə dəvət etmişdilər. Getdim, gördüm Mirzə müəllim, Emin Sabitoğlu, Maqsd İbrahimbəyov da orada iştirak edirlər. Emin Sabitoğlu, Mirzə Babayev məclisdə musiqisiz xeyli mahnı oxudular. Onun qəribə bir enerjisi vardı. Çox koloritli insan idi. Yeri gəlmişkən, əsas sənəti memarlıq olub. Bakıda və Azərbaycanın bəzi şəhərlərində olan bir çox binaların və muzeylərin layihə müəllifidir. Buna baxmayaraq, onun oxumaq həvəsi hər şeyi üstələyirdi. Bütün mahnılarını ürəkden oxuyurdu".

Yaşı 90-ı haqlasa da, Mirzə dayının ürayindən gənclik hərəti əskilməmişdi. Oxuyurdu, rəqs edirdi, üzündəki təbəssüm tamaşaçıyı ovsunlayırdı.

M.Babayev Azərbaycan estrada musiqisini çox-çox yüksəklərə qaldırıb, onu sevirib, səsi və ifaçılıq məhərəti ilə öz orijinal üslubunu yaradıb. Oxuduğu mahnıların hər birində nikbin, həyatsevər bir ovqat yaşayır. Yaşının ahil dövründə belə, dilindən sevgi mahnıları düşmürdü. Onun oxuduğu mahnılarda həyat sevgisi, həyata bağlılıq vardı.

Mirzə Babayev 90 yaşında dünyasını dəyişdi. Ancaq həmişə daha uzun ömürlü olacağını deyirdi: "Mən yaşayacağam. Atam 105 il, nənəm 127 il yaşayıb. Mən də nənəm kimi 130 il yaşayacağam" deyirdi.

M.Babayev Azərbaycanın Xalq artisti adına layiq görülmüşdü. Sinəsini Respublikanın "Şöhrət" ordeni bəzəyirdi. İki dəfə "Humay" mükafatı laureatı olmuşdu. Bu gün onun çəkildiyi filmlərə, televiziya verilişlərinə baxdıqca, bu böyük sənətkara xalq məhəbbətinin, onun musiqimizin inkişafındakı yüksək xidmətlərinin bir daha şahidinə çevrilirsən. Və onun haqqında keçmiş zamanda danışmaq olmur. Çünki radionu açan kimi dalğalarından onun şux, məlahətli səsi qəblərə süzülür. Nə qədər ki, bu mahnılar yaşayır, "Kimlər gəldi, kimlər getdi" deyən Mirzə Babayev də yaşayacaq.

16 iyul Mirzə Babayevin doğum günüdür.

Tərənə Məhərrəmov

Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyəsi əsasında hazırlanıb.